

І чужому научайтесь,

Свого не цурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807

УНСоюз: 435-8740

Тел. з Нью-Йорку:
Barely 7-4125

УНСоюз: Barely 7-5337

РІК LXXII. Ч. 145. ВІВТОРОК, 10-го СЕРПНЯ 1965 П'ЯТНИЦЯ, 6-го СЕРПНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 10, 1965 No. 145. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 9 серпня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН 6-го СЕРПНЯ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ОХОРОНУ ВИБОРЧИХ ПРАВ негритянського населення в південних штатах і заповів, що уряд якнайшвидше зробить потрібні заходи, щоб цей закон із 1965 року був негайно здійснюваний. Департамент Справедливості вже 7-го серпня повідомить ті штати, де існувала досі виборча дискримінація негрів. При підписуванні закону присутні були: віце-президент Гомфрі, Президентів кабінет, конгресові провідники, члени Сенатської й Палатної Правничих Комісій та всі ті, які заслужилися для схвалення цього закону.

УРЯД НЕГАЙНО ВЗЯВСЯ ДО ЗДІСНЮВАННЯ ЗАКОНУ ПРО ВИБОРЧІ ПРАВА НЕГРИТАНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ в південних штатах. Закон підписано 6-го серпня і вже 7-го серпня видано зарядження про скасування так званих тестів грамотності в штатах Алабама, Аляска, Джорджія, Луїзіана, Міссісіпі, Південний Кароліна й Вірджинія. Департамент Справедливості видав зарядження про скасування виборчого податку, вимаганого при ставленні в міських виборах. Уже намічені федеральні працівники, які будуть реструктуризувати негритянських виборців.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПРОСИВ НА КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВИ НЕДОСТАЧІ ВОДИ В ШТАТАХ НЬЮ ЙОРК, НЬЮ ДЖЕРЗІ ПІНСІЛВАНІЯ посаджених п'ятих міст: Нью-Йорку, Філадельфії, Ньюарку, Джерзі Сіті та Кемдену та трьох губернаторів: Рокефеллера, Гюза й Скрентона. Конференція має відбутися в середу 11-го серпня в Блому Домі. Секретар внутрішніх справ Стюарт Юдолл закликав Президентом, що посуха спричинила те, що в багатьох штатах недостача води може стати катастрофою. Коли б була ще один рік посуха, то місто Нью-Йорк вже в лютому 1966-го року не мав би води, — говориться у звіті Юдолла.

ЛІКАРІ ЗАКОННО МОЖУТЬ БОЙКОТУВАТИ НОВИЙ ЗАКОН ПРО МЕДИЧНУ ОПІКУ НАД СТАРШИМИ ОСОБАМИ, — заявив підсекретар здоров'я, виховання й добродійності Вілбур Йоген. Деякі провідники Американського Лікарського Товариства гадають, що бойкот лікарів був би незаконним і несприятливим для лікарської етики. Йоген заявив, що пацієнт зможе вибрати собі того лікаря, який не бойкує закону про медичну допомогу. Лікарі мають діватися платні з додатковою частини медичної допомоги. Безпечені мають платити по \$3 місячно на гонорари для лікарів і стільки ж додаватиме уряд на цю шіль.

В АМЕРИКУСІ, ДЖОРДЖІЯ, ВІДБУЛАСТ ДЕМОНСТРАЦІЯ КУ КЛУКС КЛЕНІВ, в якій 700 осіб маршували в пошуку білого юнака, який загинув 28 липня під час расових заворушень. Це була найбільша демонстрація в останніх роках, в якій члени цієї організації публічно маршували в своїх штатах та зі своїми ініціалами. На площі, де відбувалися збори, зібралося коло 1,000 осіб, з яких коло 40 підписали аплікації про прийняття до цієї расової організації. Поміняльне богослуження відправив капелан Клану на тому місці, де був застрелений білий юнак, а демонстранти під час того клкали на вулиці.

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У МОСКВІ ФОН КОЛЕР виїхав з Бенкету, що його більшість уладили в честь афганістанського короля Мохаммеда Загіра, коли совєтський прем'єр Алексєй Косігін у своєму тості таурував Америку за її "агресивні акції" й погрозили, що вони "не залишаться безкарними". 17 травня ц.р. Колер виїхав також демонстраційно з Бенкету у болгарський амбасаді в Москві, коли там теж лаяно "американських імперіалістів".

У ГРЕЦІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПОЛІТИЧНА КРИЗА. 25-річний король Константін розмовляв в минулу п'ятницю окремо з 10-ма лідерами різних політичних партій, включно з Іваном Пасалідісом, головою "З'єднаної Демократичної Лівиці", яка насправді є комуністичною партією. Криза триває від 15 липня, коли-то король димісіонував прем'єра Георга Панагреду, лідера найбільшої партії Центральної Унії, спротивившись бажанню Панагреду перевести "чистку" між правими старшинами. Все ж, більшість тієї партії у злуці з комуністами висловила недовіру новому прем'єрові, Георгію Атанасіадіс-Новасісу. Панагреду вимагав реститувати його, як прем'єра. Демісіонуваний на прем'єра Стефан Стефанопулос теж не має великих шансів на створення уряду.

ЗАХІДНІ ДЕРЖАВИ ПЛАНУЮТЬ ПРЕДСТАВИТИ в цьому тижні свій конкретний проєкт договору про обмеження атомової зброї на ті держави, які її вже мають. У цій справі прийшли до згоди ЗДА, Британія, Канада й Італія у Женеві, де відбувається тепер конференція для міжнародного розроблення. Але представник СРСР Сміян Царанкін заявив в минулому тижні, що СРСР підписав такий договір тільки після того, як ЗДА відкажуть свої війська з усіх заморських країн та зліквідують всі свої закордонні бази.

БОЛГАРСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД ПЛАНУЄ РЕФОРМУ свого господарства, щоб продукція і збут були регульовані не плануваним згоди, а потребами ринку і вимогами консументів. В квітні мин. року зроблено цей експеримент з 52 продукційними заводами, тепер хочуть поширити цю систему на всі інші. Але в опозиції стоять директори фабрик, апаратчики, які лякаються відповідальності за полатність їхніх підприємств.

ДО ІЗРАІЛЮ ПРИБІВ уже заступник першого німецького амбасадора, деісгнованого туди, д-р Александер Терек. Амбасадор д-р Рольф Павльс має прибути туди впродовж найближчих двох тижнів. Ізраїльська поліція пильно стереже всіх німецьких дипломатів, лякаючись атаків проти них з боку екстремістів, ворожих до дипломатичних взаємин з Німеччиною.

63 ПОСЛІ ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ зрекліся своїх мандатів, вимагаючи розв'язання парламенту й розписання виборів під гаслом: хто "за" та хто "проти" договору з Японією, який ліквідує 55-літню ворожбність між тими країнами. У 175-членному парламенті урядова Демократична партія, яка підтримує той договір, має 110 мандатів. Вони протидіють розв'язуванню парламенту і поручають розписання додаткових виборів в округах послів опозиції, які зрекліся своїх мандатів.

НА СОЮЗІВЦІ ПОЧАВСЯ 12-й КУРС УКРАЇНОЗНАВСТВА

Союзівка, Кергаксон. — 12-й курс українознавства Українського Народного Союзу на цій його оселі в Кетс-кілських горах почався в понеділок 9-го серпня з участю 52-ох курсантів, в тому 35 дівчат і 17 хлопців, здебільша студентів американських і канадських коледжів і університетів. Урочисте відкриття курсів відбулося в неділю 8 серпня після вечери в приватності курсантів, учителів, представників Українського Народного Союзу та батьків і гостей. Відкриваючи курси, їх директор, проф. д-р Василь Степук, привітав присутніх, коротко з'ясував історію цих курсів та підкреслює, що вже понад 1,000 студентів закінчили ці курси. Багато з них займають вже видатні становища в своїх професіях та беруть активну участь в українському громадському житті. Про завдання цих курсів, їх широкий захват та водночас про стан українського поселення в Америці й Канаді, про українські традиції і потреби говорив, відаючи курсантів, головний передсідник УНС Йосип Лисогір. Короткі заваги на тему курсів і їх завдань та про українознавство висловлювали проф. Іван Близняк, ред. Анті Драган, репрезентанти Ліги Української Молоді Північної Америки та П Культурного Фонду Володимир Бакад, Еуген Вадяк та Йосиф Смидак. Про побут курсантів на Союзівці говорили її управителі Данило Слободан і Володимир Квас. Урочистість започатковано і закінчено молитвою, яку виголосив о. Любомир Гузар. — На цюгоричних курсах українознавства навчаються крім директора курсів проф. д-ра Василя Степука — догдолітні їх інструктори проф. Іван Близняк і пані Дарія Голубець з Парми, Огайо. Співавчачиме Іван Задорожний, а українських народних танців Володимир Бакад. Навчання почалося в понеділок 9-го серпня ц.р. і було попереджене Службою Воєною, яку відправив о. Любомир Гузар.

Конгрес цього тижня вирішує закон про створення Департаменту Міських Справ

Вашингтон. — Конгрес цього тижня буде працювати в припішеному темпі, бо думає у вересні закінчити цюгоричну сесію. В цьому тижні Конгрес має вирішити ті два законопроекти, які є на списку тих, що "мусять" бути схвалені ще цього року. На першому місці є законопроект про створення Департаменту Міських Справ, який вже прийняла Палата Репрезентантів, і який Сенат сподівається вже в найближчих днях схвалити. Палата Репрезентантів має вирішити справу законопроект, який вже схвалив Сенат на початку червня цього року, і який має на цілі допомогти тим районам, в яких довгий час є більше члос безробітних. Крім цих двох проєктів на списку невіршених законопроектів є ще інші програми, що повинні цього року бути схвалені: фермерська програма, допомога закордонним країнам, організації медичних центрів для лікування недуг серця і рака, скасування закону про право на працю, допомога академічним школам та ін. В Конгресі є ще й інші проєкти, що можуть бути вирішені цього року. До них належить законопроект про збільшення заробітної платні. Палатна Підкомісія Праці схвалила, щоб мінімальну заробітну платню збільшити до 1.75 долара в 1968-му році. Цього тижня цю справу має вирішувати Палатна Комісія Праці. Уряд є проти цього зажелого, на його думку, збільшення заробітної платні, бо це сповільнить б ріст економіки і припинить б збільшення числа безробітних. В політичних колах цікавляться проєктом створення Департаменту Міських Справ. Це буде новий Департамент від 1933-го року, коли зорганізовано Департамент Здорор'я, Виховання і Добродійності. Схвалення цього законопроект може довести до цього, що негр буде першим членом Президентівого Кабінету в історії ЗДА. Гадають, що президент Л. Джексон найменує секретарем Департаменту Міських справ негра Роберта С. Вівера, який тепер очолює Федеральну Мешканево-Фінансову Агенцію.

Капітан німецького корабля Гюнтер Ресінг помер на 32,000 тоннний кораблі "Бремен" саме на половині Атлантику, плывучи з Бремена до Нью-Йорку. Два дні раніше він на окремий прийняття вітати пасажирів і представити їх офіційно корабля. Він жартував і, представляючи свого заступника Клявса Галіса, казав, що діти пасажирів будуть плести цим кораблем, коли Галіс буде на ім капітаном. Доля склалася, що Галіс, після смерті Ресінга, обняв команду на "Бремені". Ресінг помер на удар серця.

Іван Одежинський здобув в липні 22 нові члени УНС, забезпечивши їх на суму 102,000.00 доларів

Джерзі Сіті, Н. Дж. — 3 Головної Канцелярії Українського Народного Союзу повідомляють, що в минулому місяці липні ц.р. відомий в ЗДА та Канаді зі своїх великих організаційних успіхів головний радний Іван Одежинський з Філадельфії, організував для УНСОюзу нових 22 членів, забезпечивши їх на заміну загальної суму 102,000 дол. забезпечення. Цей успіх поставив його в минулому місяці, разом з сеніором союзних організацій Миколаєм Ткачуком на чолі всіх п'яти сотень відділових секретарів та організаторів, які працюють для постійного розвитку й поширення УНСОюзу. Як уже інформовано минулого тижня, М. Ткачук в гарячому вакаційному місяці липні зорганізував новий Відділ УНСОюзу в Рокфорді, Іллінойської штату, придбавши для нього й для УНСОюзу більшу кількість нових членів. Успіх І. Одежинського тим замітніший, що він є активним в інших ділянках громадського життя й що його

Іван Одежинський

праця до УНСОюзу з від довгих років постійною. Уже в цій році І. Одежинський здобув рівно 90 членів. Здобутки І. Одежинського, М. Ткачука і інших трудивників для росту й розвитку УНСОюзу вказують, що навіть у найгіршіше літо можна продовжувати громадську, організаційну працю й здобувати в ній великі успіхи.

ЗДА ВІДКИДАЮТЬ НОВІ ПОГРОЗИ ГАНОЮ Й ПЕЙПІНГУ ТА ВЕСИМУТЬ ДАЛІ ОБОРОНУ В'ЄТНАМУ

Сайгон. — Наприкінці минулого тижня Фронт Національного Визволення у Південному В'єтнамі, себто тамшня комуністична партія, залежна від північно-в'єтнамського уряду, проголосив обширну заяву з закликом до Північного В'єтнаму, щоб той поспішив "боритися за визволення" В'єтнаму від "американської агресії" з асцією допомогою. Коментатори вважають, що така заява не могла б по'явитися без попереднього порозуміння з урядом у Ганой та що вона насправді є підкресленням попередньої погрози, що Північний В'єтнам вишле свою регулярну армію проти американського війська. Частини тієї регулярної армії давно боролися по стороні комуністичних партизанів. Та-кож комуно-китайський уряд проголосив в минулу суботу дову нову декларацію, в якій покликаться на ту південно-в'єтнамську комуністичну декларацію, заповідає прогону Америки та по-прокує висланням до Південного В'єтнаму свого війська. З американського боку зареаговано на повторення тих давніх лайок і погрози мовчанкою. Американські військові фахівці вважають, що заклик Фронту Національного визволення у Південному В'єтнамі стоїть у зв'язку з труднощами комуністичних повстанців внаслідок великих людських втрат. Президент Джексон відкинув також сугестію ганського президента Кв а м е Нкрумаха, щоб припинити військові дії проти Північного В'єтнаму. В цій справі ганський міністер закордонних справ, який є президентом теперішньої Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, Алекс Квейсон Сакі, привіз Джексонові листа від Нкрумаха. В минулому тижні ганський амбасадор у Лондоні був в Ганой і мав дову розмову з тамошнім комуністичним диктатором Го Чі Мінгом: цей останній запропонував Кв а м е Нкрумаха, але

Папа закликає до скасування атомової зброї

Рим. — 9 серпня 1945 року скинено на японське місто Нагасакі атомову бомбу, внаслідок якої загинуло 75,000 осіб. З уваги на цю річницю, Папа Павло VI виголосив із балкони своєї латинської палаці в Кастель Гандольфо промову, звернену проти атомової зброї. Папа закликав проголосити заборону вживати цю зброю, продуктувати її та магачувати, "залив застрашування народів". Папа застерігся, що його заклик не має політичних ані полемічних цілей, а тільки оборону людськості й миру. Він висловив острах, щоб атомова зброя не "вбила мир", та не "знеславила науку". Подібну промову виголосив він в минулу п'ятницю, в роковини скинення першої американської атомової бомби на Гі-

рошіму. Папа пригадав, що він уже "багато разів на різні способи вимагав заборони атомової зброї". В обох названих містах, Грошіні й Нагасакі, які одинокі до цього часу у світі потерпіли від атомової бомби, відбулися з нагоди 20-их роковин цієї трагічної події мирні жалобні маніфестації. Комуністи й закордонні паціфісти пробували використати їх для антиамериканських авантур, але японська поліція ніде до цього не допустила.

З Москви повідомляють, що азербайджанець Шіралі Мелімов має 160 років і його тиснення крові, пульс і нервова система є нормальні. Він живе в гірській місцевості в Азербайджані. В тієї околиці, як повідомляє ТАСС, люди довго живуть, і в цілому Азербайджані є 5,000 осіб, які покінчили 100 років.

Сотник д-р Борис Ставінський помер у Нью-Йорку

Нью-Йорк. — В неділю 8 серпня ц.р. помер тут у лікарні в Брукліні на 75-му році життя по довгій і важкій недугі с.п. д-р Борис Ставінський, кол. сотник Армії УНР, учасник визвольного боротьби українського народу. Покійний брав живу участь в краю і на еміграції, користуючись загальною прихильністю і пошаною. Панахида будуть відслужені в похоронному домі Петра Яреми в Нью-Йорку, в понеділок 9-го серпня й у віаторок 10 серпня, в обидва дні о год. 7:30 вечора. Похорон відбудеться в середу 11 серпня о год. 9-й ранку з похоронного дому на Українській Пра-

вославній Цвинтарі у Бавні Бруку, Н. Дж.

ПОМЕР ЛІЧЕНКО ІВАН ДЯЧЕНКО

Нью-Йорк. — В п'ятницю 6 серпня аночі помер тут на 60-ому році інж. Іван Андріанович Личенко, народжений в Полтаві на Україні, Панахида буде відправлена в понеділок 9 серпня в похоронному домі П. Яреми в Нью-Йорку, заупокійна Служба Божа в церкві св. Тройці при Брум ст. в Нью-Йорку, в віаторок 10 серпня о год. 10 рано і після Служби Божої відбудеться похорон на Українському Цвинтарі в Бавні Бруку, Н. Дж.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД ОДУМ-У АМЕРИКИ

Ювілейний 15-й з'їзд ОДУМ-у цього року відбудеться 4 вересня, напередодні Дня Праці, на ново-придбаній оселі ОДУМ-у "Клів" у Акорд, стейт Нью-Йорк. Оселя ОДУМ-у знаходиться в околиці Акорда в горах Кетскіл, 2,5 милі від дороги 209, а її сусідами є оселя Українського Народного Союзу "Союзівка" за сім миль та за 15 миль оселя СУМА. В суботу розпочнеться з'їзд о першій годині дня. Після молитви будуть вибрані комісії, прослухані привітання та дві доповіді — організаційна та ідеологічна. Учереї відбудеться бенкет та забава.

КАРТИНА МИСТЦЯ ОЛЕКСИ ГРИЩЕНКА НА ВИСТАВІ В МОНТЕКАТІНІ ТЕРМЕ

Рим. — На першій виставці Мистецької Академії у відомому італійському курорті Монтекатіні Терме в Тоскані, яка була відкрита 20 червня ц.р., виставлена також картина українського мистця світової слави Олексі Грищенка п. н., "Ніч у Нью-Йорку", намальована ним під час його перебування в ЗДА 1958 року. Олексі Грищенко перебував на курорті Монтекатіні Терме влітку цього року і працював тут над новими своїми образами.

З'ЇЗД ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНОК БЕЛЬГІ

Брюссель. — Обрана на з'їзді Об'єднання Українок Бельгії, який відбувався тут 27 травня ц.р., нова управа цієї організації уклонила в такому складі: інж. З. Витязь (голова), Е. Бачинська (1-а заст. голови), К. Васюта (2-а заст. голови), Л. Демчук (секретарка), І. Коваль (скарбничка), М. Нижанківська, К. Раб, К. Федянік і К. Бойко (члени управи) та І. Футорська, П. Галабурда і В. Димінська (заступниці). Контрольну

НА НАШІ, НЕ СВОЇ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

2400 МЕШКАНЬ — ПІД ОДИНМ ДАХОМ

У Запоріж'ї підсоння суворе: холодні дощі та сніг, довга зима, морози і цілий рік — вітри. Для шахтарського селища Депутатське проєктує дев'ятиповерхові мешкані корпуси, з'єднані між собою критими висячними галереями, тобто планують 2,400 мешкань — під одним дахом. (З "Молоді України" 7 липня)

СОРОМЛИВА ТКАНИНА

"Сапфір" — таку назву дістала нова тканина для жіночого одягу, що її почала виробляти Дарницька шовкова фабрика. Ця тканина, як жила, — пише "Перець" (за червень), — вона, наприклад, має властивість червоніти: не астине її опустити у воду, як лона м'яса колір — така нестійка барва.

ЩО МАС РОЗКРИВАТИ ПІСНЯ

Головне управління професійно-технічної освіти та редакція "Молоді України" оголосили конкурс на кращу пісню про "петеушників" — учнів і випускників професійно-технічних шкіл. В піснях повинні розкриватися риси майбутніх робітників: дружба, їхнє прагнення оволодіти професією. (З "Молоді України" 7 липня)

КЛОПТ З НОСАМИ

Гайсинська фабрика (Полішчина) виробила такі сядові дило-полівальники, що від них сразу ж відпадають ліпки, або, як їх звуть, носи.

комісію було затверджено в складі панів Н. Попович (голова), М. Свишук і А. Лиско (члени). У з'їзді взяло участь 30 делегатів та численні представники українських організацій і гості, між ними проф. Р. Лісовський, голова СУБ з Льовдону. Основним гаслом з'їзду і темою доповідей і дискусій було "Збереження для української нації виростаючого на чужині нашого молодого покоління", що знайшло своє повне відображення у прийнятих резолюціях.

"СОНЦЕЦВІТ" НОВА ЗБІРКА ПОЕЗІЙ М. І. МАНДРИКИ

Вінніпег — Український поет, журналіст і науковець Микита І. Мандрига, який з 20-их років перебував в Канаді, видав тут до свого 80-річчя четверту книжку поезій п. н. "Сонцецвіт". Зібрані в 128-сторінковій книжці вірші написані в 1961-1965 рр. М. І. Мандрига є автором виданих досі трьох збірок поезій "Золота осінь" (1958), "Радість" (1959) та "Симфонія віків" (1961), як також виданих окремими книжками поем "Мазепа" (1960), "Канада" (1961) та "Мандрівник" (1965).

СПОРТОВА ПЛОЩА БІЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЧЬКОЇ КАТЕДРИ В ФІЛАДЕЛФІ

Філадельфія. — Управа цього міста вирішила збудувати спортову площу для гри копаного м'яча біля ново-Григорієвської Церкви Пречистої Діви Марії. Будова коштуватиме 150 тисяч дол., а на площі зможе поміститися 500 аматорів спорту. Незабаром будова почнеться й буде закінчена в червні 1966 року. Повідомляючи про це, філадельфійський український щоденник "Америка" з 4 серпня ц.р. висловив думку, що українці можуть добитися, щоб цю площу назвали іменем Тараса Шевченка.

ПШЕНИЦЯ ПЛІВЕ В ЗАСІКІ ДЕРЖАВИ

Жнива охопили увесь Причорноморський степ, — пише "Молоді України" з 7 липня. — У багатьох господарствах південних районів зорганізували цілодобовий обмолот та вивезення зерна.

ШОФЕРИ-ШВИДСІКНИ ОДЕШНИНІ ВЕЗУТ ПШЕНИЦЮ В ЗАСІКІ ДЕРЖАВИ

Небувалий забавки виробляють на фабриках в Україні, — розповідає І. Золотаревський у часописі "Робоча Газета" з 7 липня. — Ось "качка" з фабрики ім. Ватутіна (Київ). Вона мусить перекинутися з ноги на ногу, а тим часом стоїть, ніби закопана.

МЕХАНІЧНІ ВИРОДКИ

Небувалий забавки виробляють на фабриках в Україні, — розповідає І. Золотаревський у часописі "Робоча Газета" з 7 липня. — Ось "качка" з фабрики ім. Ватутіна (Київ). Вона мусить перекинутися з ноги на ногу, а тим часом стоїть, ніби закопана.

Та "качка" — півбідна. Лапцевидна фабрика гумових виробів виготовила чотири тисячі м'ячів, і жде з них не підтримує. А Луганська фабрика "Литачка Забавка" виробляє такі ляльки, що лише дмухнеш, а з них злітять перушки, як пір'їнки, і лялька стає... лісою. А які голоти? Мов огірки.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25; Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For U.N.A. members monthly \$5.00.

Передплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. В Джерсі Сіті і закордоном: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. Для членів УНАО, членів і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чека і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправити і скорочувати надіслані матеріали. Незаповнені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі не виправив застереж, допущивши задресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Address: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Народоправність

Нову й велику лекцію про благодаті народоправної системи правління дав світові 89-ий Конгрес ЗДА на своїй щорічній першій сесії, яка добігала кінця. Законодавчу працю цього конгресу деякі коментатори, як, наприклад, Джеймс Рестон з "Нью Йорк Таймсу", називають "тихою революцією", і "справжнім політичним чудом" з уваги на схвалені на ньому рішення для дальшого розвитку американського суспільства. Назвати б тільки деякі з них: закон про лікарську опіку для старших віком громадян у системі соціального забезпечення й дальшого поширення цього забезпечення; найбільш ліберальний в історії Республіки виборчий закон та схвалення рішення Найвищого Суду про реорганізацію виборчих округів, щоб дати однакові виборчі права підмісним околицям; доповнення до Конституції в справі заступства Президента на випадок його неспроможності виконувати свої обов'язки та багато інших законів у програмі змагання до "Величчю Суспільства".

Велику особисту заслугу в цьому має президент Джансон, про якого один з коментаторів писав, що йому пощастило дістати від Конгресу все, чого хотів, за винятком розв'язання й заборони Республіканської партії, але того, мовляв, він ще не пробував. Проте, на що нову й велику лекцію американського народоправства склалися багато інших факторів. Очевидно, що величезна перемога президента Джансона в останніх виборах і прихід до Конгресу абсолютної більшості законодавців, які погоджуються з програмою Президента, поважно допомогли в переведенні багатьох законів, але перебіг праці Конгресу виявив, що — наприклад — у справі зрівняння та охорони громадянських прав, чи в справі лікарської опіки над старшими громадянами провідну роль грали конгресові лідери обидвох партій, Демократичної і Республіканської.

Не менш цікавим є факт, що все це діється при постійному рості й розвитку американської економіки та американського добробуту. Впродовж тільки одного кварталу цього року загальна американська продукція зросла на понад дев'ять мільярдів доларів, а кількість незатруднених досягла найнижчого рівня в мирних часах.

Усе це діялось при таких внутрішніх і зовнішніх потребах, як перехід влади з рук одної партії до другої, як злочинне скритовиство президента Кеннеді, як цілий ряд міжнародних криз, що ставили світ на грані нової світової війни. Все це має тільки одно головне виснаження і своє головне джерело в системі, класичну дефініцію якої дав Великий Емансипатор Абрагам Лінколн у своїй історичній промові на цвинтарі геттисбургського побоювища в листопаді 1863-го року: "влада народу, через нарід і для народу".

Договір про консулти

Сенатська комісія для закордонних справ під проводом демократичного сенатора Дж. В. Фулбрайта вирішила на своєму засіданні у вівторок 3 серпня ц. р. затвердити узгоджений ще 1964 р. представниками ЗДА і СРСР договір про обмін консулярними станціями між З'єднаними Державами Америки і Совєтським Союзом. За затвердження висловилися всі члени комісії, крім одного республіканського сенатора Бурка Б. Гікенлупера, провідника сенатського республіканського політичного комітету. Текст договору має бути затверджений остаточно пленумом Сенату і після того ратифікований також Совєтським Союзом.

Під час перелучувань у цій справі, що їх проводила названа сенатська комісія, позначилися два протилежні становища до справи встановлення консулярної служби між ЗДА і СРСР. Сенатор Гікенлупер, як і численна група членів Конгресу, обстоюють послідовно погляд, що наявність американських консулатів в СРСР і совєтських в ЗДА не даватиме ніякої користі ЗДА, а тільки підсилить активність совєтських агентів у ЗДА. Про труднощі для безпеки ЗДА, що їх може спричинити існування і "діяльність" совєтських консулатів, говорив недавно директор ЕФБІА під час перелучувань перед палатною підкомісією видаткування. Позитивно до цієї справи поставилася більшість сенатської комісії для закордонних справ, підтримувана державним секретарем Діном Раском, який вважає, що дозволить на встановлення совєтських консулатів у ЗДА не спричинить ніяких проблем для безпеки, бо, признаючи консулярним службовцям дипломатичну незайманість, ЗДА матимуть можливість перевірити перед тим кожного совєтця, призначеного до консулярської служби в ЗДА і в разі потреби мотимуть також його усунути, як небезпачну особу.

У справі обміну консулятами, що мали б бути встановлені у ЗДА в Нью Йорку, Шикаго й Сан Франсіско, а в СРСР — у Києві, Одесі та Ленінграді, зацікавлені також представники поневолених Москвою націй, зокрема українці й білоруси, які виступили були свого часу з вимогою, щоб Українська й Білоруська ССР, як члени Об'єднаних Націй, мали повні дипломатичні права, значить, обмінювалися посольствами з іншими чужоземними державами, в тому числі й із ЗДА. Це, на думку деяких українських кіл, збільшило б державні прерогативи України й Білоруси.

Встановлення дебатованих тепер тільки консулярних взаємин між ЗДА й СРСР нічого Україні й Білорусі не дасть, не змінить факту їх несамостійності. Побавлені всіх таких прерогатив державної суверенності, як власна закордонна політика, армія, валюта, совєтські фіктивні держави УССР, БССР та інші не матимуть ніяких прав на ці консуляти у ЗДА, які ніякої інтенції у відношенні до американських консулатів на їхній території.

Ю. Пудяк

ЛІТНЯ КАТЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА

У той час, як заокеанська українська еміграція намагалася мобілізувати свої фінансові й людські сили для відкриття катедри українознавства при одному з чужих університетів, в Європі стоїть питання дальшого існування й діяльності катедри українознавства. Українського Вільного Університету в Мюнхені. Через брак достатньої кількості студентів для нормальної університетської діяльності, УВУ стоїть перед перспективою або обмежити свою навчальну діяльність одним роком українознавчих студій (див. статтю проф. Ю. Войка в "Українському Слові", Париж, ч.ч. 1233-1236), або перетворитися в "дослідний університет", як пропонує проф. О. Кульчицький ("Суспільність", Мюнхен, червень 1963).

Як, з одного боку, нема певності, чи проєктована катедра українознавства за океаном буде створена, а якщо й буде, чи втримається, так також нема певності, чи пропонувана реорганізація УВУ дасть можливість УВУ виконати його завдання стати центром українознавчих студій для українських студентів у вільному світі. І в одному і в другому випадку ключовим питанням є питання наявності студентів і фондів. Так катедра українознавства, як і УВУ в переорганізованій формі з konieczності будуть примушені обслуговувати тільки студентів з найближчої території, бож нерівно було б думати, що студенти з Західної Канади, Каліфорнії чи навіть з Пенсильванії записуватимуться до Колумбійського університету тільки тому, що при ньому існуватиме катедра українознавства, або що багато студентів з Канади чи ЗДА поїдуть на один рік українознавчих студій до Мюнхену. А це, в свою чергу, зменшує загальне громадське зацікавлення й кількість грошових фондів.

Треба шукати розв'язку, яка дала б можливість збільшити потенціальну кількість студентів і громадське зацікавлення. Такою розв'язкою, на мою думку, є зорганізувати при УВУ літні українознавчі студії, які притягли б широкі кола українських студентів не тільки з Європи, але й з-за океану, не відриваючи їх від їхніх регулярних студій в чужих університетах.

Українська молодь в Америці й Канаді починає в останні роки "відкривати" Європу, виїжджаючи туди під час літніх канікул в туристичні прогулянки; багато молоді їде також на довші університетські студії. Такі подорожі, як показує досвід, мають незвичайно великий виховний вплив не тільки в загальному розумінні, але й щодо національного виховання. Зустрівшись з українським життям в Європі, заокеанська українська молодь поглиблює й закріплює її національну свідомість, так немов би фізична близькість до українського матеріала конкретизувала в її

свідомості ідею України, зміцнювала нитки духовного зв'язку з нею. За океаном ці нитки часто є дуже тоненькі, а ідея України дуже абстрактна, заглушена заокеанським життям, його духом і проблемами.

Два місяці літніх студій при УВУ, у виключно українській атмосфері і в повній відірваності від впливу американського чи канадського оточення, включно з його мовою, дали б цій студентській молоді змогу кристалізувати її українську свідомість і засвоїти нову перспективу розуміння її функції й завдань в українському житті, поруч із здобуттям певної кількості університетських "кредитів", бож курси при УВУ визнані більшістю заокеанських університетів і високими шкілами. Дуже правдоподібно, що деякі з цих літніх студентів залишилися б і на довші студії, збільшуючи в такий спосіб кількість студентів на проєктованій катедрі. Войком рік українознавчих студій.

Виявляється питання фондів на подорож студентів до Європи й на студії при УВУ. Нема сумніву, що батьки багатьох студентів зможуть фінансувати й радо фінансуватимуть такі виїзди. З другого боку, деякі виїзди могли б бути фінансовані українськими громадськими організаціями через стипендіїні фонди. Ідея стипендійних фондів чомусь дотепер не знаходить широкого зацікавлення серед наших громадських організацій, може тому, що не відчувається їх конкретної потреби і не видно конкретної української мети. Все ж такі фонди реальні і можуть виконати важливу суспільну функцію.

Успіх стипендійної акції залежить у великій мірі від її конкретності — так щодо мети, як і щодо осіб, яким ці стипендії мали б іти — і амбіції окремих організацій та середовищ, які такі фонди мали б збирати. Маючи таку конкретну мету, літні студії при УВУ, і безпосередню можливість вирішити, кому саме такі стипендії давати, окремі громадські організації, без сумніву, мотимуть зібрати такі стипендійні фонди, реалізуючи в такий спосіб одне з найбільш замислених завдань — виховання молодого українського покоління. Водночас надія на одержання стипендій на літні студії при УВУ стане спонуком для молодих студентів до більш активної суспільно-громадської діяльності, оскільки така діяльність повинна стати одним з критеріїв при уділюванні стипендій.

Таким чином літні українознавчі курси виконали б кілька завдань, поширюючи студентську базу УВУ й допомагаючи зібрати ці важливі українську установу; допомагаючи виховати більшу кількість українського молодого покоління не тільки в Європі, але й поза нею; і, врешті, створюючи стимулом до мобілізації суспільно-громадських сил по всіх осередках нашої еміграції для підтримки української високої освіти і для виховання молодого українського покоління.

ЛИЦЕМ ДО ОРГАНІЧНОЇ ПРАЦІ

ЗАМІСТЬ ПУСТОСЛОВНОЇ "КРИТИКИ" І... СУСПІЛЬНОГО НЕРОБІТСТВА

Подана нижче стаття відомого нашого економіста і публіциста Андрія Качора передрукованою з уваги на її актуальність з виняткової тижденьки "Новий Шлях", в якій вона була надрукована в ч.ч. з 19 і 26 червня та 3 липня цього року. — Редакція.

(1)
Від кількох місяців ми є свідками "великої" і часто, на жаль, неповної дискусії на тему двох Звернень Комітету Українців Канади, а саме: "До основних проблем існування української спільноти в Канаді" та "Становище Комітету Українців Канади в справі контактів з Україною". Що це основні справи, то бачимо з того, що й Український Конгресовий Комітет у ЗДА теж рішав зайняти до тих справ своє становище. Зайняли становище в тих справах і деякі крайові організації й установи, а при тому в публічних дискусіях ці основні та поважні проблеми часто трактуються не основно й не поважно.

На наших очах відбувається Всесвітній Собор в Римі, і з того приводу розпочалася велика й поважна дискусія на сторінках світової преси на тему екуменічного руху в світі, а в нас... теж ведеться "дискусія", але яка неповна й яка мілка, за винятком декількох здорових голосів, на тему патріархату, яка в засади, замість кинути зелене світло на проблему, узгіднити й скріпити наше слушне домагання завершити будівництво Української Католицької Церкви в душі державного народу, допомагає розсварити українців між собою ще й на церковному полі. Навіть б нам було мало сварів і двоподілів на політичному й загально-громадському відтинках.

А вже вершком безглуздя "дискусії" треба вважати розпори з приводу приїзду "бригади" Колосової до ЗДА, Америки й Канади, про яку поважна українська преса повинна була дати найбільше коротку новинку журналістичним порядком з чіткою політичною мотивацією.

Таких і подібних прикладів "дискусій", яка в деяких "лінійках" переходить навіть у "анонімну поезію", розсилають на приватні адреси, бачимо на кожному кроці нашої життя. Зате ті ж самі ділячі не мають часу на поважну дискусію і тому, на жаль, шораз менше чуємо й читасмо голоси здорові, розважні про планування, практичний розбудову нашого громадського життя в усіх його виявах, на базі загальнонаціонального, на базі державотворчої думки, а не вузького партікуляризму.

Найгірше, що ця пуста словна метушня починає впливати від'ємно на людей, які ще не втратили глузду і практично, на своїх плечах, несуть тягар відповідальності за таку чи іншу частину практичної роботи, відповідальність за справжню, не уявлену, нашу силу в різних установах і товариствах: релігійно, політично, господарського чи культурного характеру.

"Історія" — вчителька

ніпроцю побилу дочку, подерла на від'їзду... Це така людська подія, що помагає злізати, як хто захворів... Задригав, що хоч живу в біді, але нікого й ні про що не прошу... Не простягаю руки, не жebraю...

Паніч мовчав, йому шкода стало цих жінок, що тут, насамоті, провадять своє життя.

— А може б хто з вас хотів працювати в маску? — обережно запитував. — Я міг би постаратися про працю.

— О, ні, дякую, — відповідала Настя, і саркастична гримаса промайнула у неї по лиці, — а вже служила у вас в маску, дякую, більше мене не заманить.

— Ви служили у нас в маску? — здивовано запитував паніч.

— Так. Ще як вас не було на світі, а потім, як ви були малою дитиною.

— Я чув від служби, що колись у мене була добра нянька, але батьки чомусь її відправили. Так, так, цю ніби пригадую... Чекайте! Коли мені минуло чотирнадцять років, батько покинув

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩОБ КНИЖКИ НЕ ЛЕЖАЛИ В АРХІВАХ

Стаття д-ра С. Парфановича "Кому болить голова за чужих дітей" заслуговує на те, щоб у зв'язку з нею провести дискусію.
До тверджень д-ра Парфановича я додав би ще одне, на мою думку, найважливіше: брак зацікавленості дитячою літературою серед української молоді. І в цьому головна причина, чому немає покупців на дитячу літературу. Ми ж знаємо, що ні один батько не відмовився б купити своїй дитині книжку, якщо вона ту книжку прочитала б.

Насувається питання: чому наша молодь не читас української літератури?

Відповідь проста і ясна: вона не знає достатньо рідної мови, не має виробленої техніки читання і тому не має замишування до читання українського друкованого слова.

Минулого року на Педагогічній Конференції в Шикаго проф. Р. Завадович сказав: Коли б ми мусили у Вашингтоні звітувати Шевченкові, скільки українських дітей на чужині знає рідну мову, то наше лице паленіло б із сорому. Далі п. Завадович стверджує, що, за незначними винятками, знання рідної мови у наших дітей незадовільне, а подекуди катастрофічно слабе.

Автор цих рядків стверджує на цій конференції, що рідною мовою, ота ознака національної окремішності, без якої немислиме національне виховання, у формуванні національної свідомості найважливішим чинником є література. Якщо ми хочемо виховати нашу молодь на свідомих українців, то мусимо в першу чергу дати нашої молоді відповідне знання рідної мови, дати їй свідому техніку читання. Тоді не будуть лежати твори дитячої літератури в архівах. Ми мусимо виховати покупців дитячої літератури, не батьків, а дітей.

Дотеперішня наша праця в навчанні і вихованні молоді не дала позитивних вислідів.
Тож, якщо українська спільнота буде ставитися так байдужо, як тепер, до справи виховання молодого покоління, недовго треба буде чекати, як не буде діти, кого друкувати не тільки дитячої літератури, але взагалі української преси й літератури.

Складаємо сотки тисяч доларів на будову пам'ятників, видаємо тисячі доларів на політику, а ОПДЛ не має фондів на видання творів дитячої літератури. А якіми фондами розпоряджаються Шкільна Рада при УСК і Центральні Рідні Школи?

Ми не сміємо далі спокійно приглядатися, як наша молодь відходить від материнського мови. Ми мусимо рятувати бодай те, що вдалось врятувати. Звернення до батьків залишаються "голосом вопиющего в пустині", отже увесь тягар національного виховання спадас на школи українознавства і молодіжні організації.

Щоб школи українознавства

ва могли виконати свої завдання, Шкільна Рада при УСК і Центральні Рідні Школи повинні мати відповідні матеріальні засоби.

При кожній школі українознавства повинні бути дитячий садок або дошкільна, в якій дитина засвоювала б рідну мову ще перед вступом до цілоденної школи.

В школах українознавства належить звернути особливу увагу на збагачення активного запасу слів учня, на вироблення свідомої техніки читання, на те, щоб розбудити у молоді замишування до читання рідної літератури.

У молодіжних організаціях треба продовжувати працю над виданням журналів.

Кожна українська дитина шороку повинна перебути бодай місяць у дитячому таборі, в якій особливу увагу звертається на українську мову.

Ці всі заходи вимагають матеріальних засобів. Тому Центральні Рідні Школи повинні проголосити збірку на "Рідношкільний Виховний Фонд", на який українське патріотичне громадянство напевно відгукнеться позитивно.

І. Стоцький

ПРАВДА КОЛЕ БОЛЬШЕВИКІВ

Совєтський доктор історичних наук, генерал-майор Павел Жилин в органі КТБ "Вісті з України" за травень ц. р. пише:

"У США і Західній Німеччині передусім тенденцією викладається зовнішня передоєсія — політика радянського уряду. Американський професор Д. Хоган, автор книги "Виявлення війни", в лекціях, з яких він виступав у 1964 році в Західній Німеччині й Австрії, багато говорив про те, нібито у виникненні другої світової війни винен СРСР, бо уклад радянсько-німецького угоди в серпні 1939 року. Цю брехню відкинуло пропугуване американський журнал "Юнайтед Стейтс Ньюс енд Ворлд Репорт" і західнонімецький журнал "Везен унд Віртнафт". Приблизно цієї брехливої версії з західнонімецького історика Ганса Якобсона, який прямо заявив, що хоча з Гітлера не можна знімати відповідальності за розв'язання війни, але частинна провини падає і на... Радянський Союз".

Далі "учений" Жилин нападася на деяких світових слави істориків і, не маючи жадних переконливих аргументів, закінчує статтю такими словами: "Але народу обманути не можна. Правда доходить до найвіддаленіших кутків нашої планети".

Отже совєтська "історична наука" і такі совєтські "історики"! Правда, звичайно, не большевицька "правда", а загальнолюдська, як бачимо, дуже копе большевиків.

Ф. Федоренко

Дітройт

ПОСИП СІРНИ

ЧАРІВНИЦЯ

НОВЕЛЯ

(7)

— Яка краса! Це просто рай! Озеро, ліс, старий, задуманий млин і ця низина хатина... Краса! — захоплено говорив паніч. Якийсь час він сидів непорушно, любучись околицею.

За кілька хвилин кабриолет затримався перед хатою.

— То це тут? — звернувся паніч до Лани.

— Так, тут. Прошу зайти.

Паніч припав коней і пішов за Світланю до хати.

На порозі їх зустріла Настя.

— Це, мамочко, паніч з двору, який за мене заступився.

Настя перелякано глянула на Лану.

— Прошу заходити, — холодно запрасила вона незнайомця.

Світлана похалцем опові-

ла матері про свою пригоду з дітьми.

Настя, уважно вислухавши, подякувала панічів. Якийсь час мовчав дивлячись на нього і по її лиці пробігали якісь тіні.

— Так оце ви з маску? — по надумі спитала.

— Так, але нікого й ніколи не казав мені, що так близько від нас є такий чудовий закуток...

— Ніхто не казав? — ніби із сумом перепитала Настя.

— Що ж, нас усі обманюють: відьми, чарівниці, а старий млин — добре місце хіба для казанів та чорців.

А от, прошу, ще й чорний кіт, — і Настя показала рукою на Мурку, який терся об ноги Лани. — Все потрібне для чарівниці є, лише чарівниць немає... От нізачо-

мене до кабінету, багато оповідав про Україну, про козаків, а потім виявив із шкатулки хрестика і сказав: "Це тобі подарунок від твоєї няні, вона була добра і бажала тобі щастя".

Настя уважно слухала, очі її заплили слезами.

— Мусу вам признатись, що маю дуже гнівалася, коли побачила на мені цей хрестик.

— І що ж, ви його носите?

— Ному, — паніч розп'яв сорочку і показав на грудях хрестик, — може колись зустріну тую жінку, що була мені доброю нянькою.

— Ви хотіли б її зустріти?

— Очевидно, що так...

— То ви її вже зустріли!

— Я була вальною нянькою... На зворотній стороні хрестика я видряпала ніжкою букву "Н".

Паніч почав оглядати хрестик.

— Так, с. Вирозно бачу букву "Н". — Від кинувся до Насті, схопив її справляючі руки і став їх цілувати.

Настя плакала. Плакала й Лана, Паніч обняв свою

няньку й поцілував у чоло.

— Боже, яка ж чудова зустріч! — в захопленні говорив він. — А я й не знав, що моя няня так близько від мене...

Заплава довга, повна переливами, павза. Тиху перервала Лана. Глянувши у вікно, вона скрикнула:

— Дивіться, дивіться, як гарно западає у воду сонце, як барви кидає воно на воду!

— Бачу, що ти, дитино, ще й місцеве, — любощись личком Лани, сказав паніч, і звертаючись до Насті, додав: — Я дуже щасливий, що віднайшов мою дорогу няню і пізнав її пречудову дочку. Тепер хочете чи ні, а мусите переїхати до маску.

— Коханний Васильку, я примусу, дитино, не визнаю. Коли захочеш зі мною поговорити, приїжджай до нас. Звідси я вже нікуди не поїду.

— Чому, там вам буде добре, я вже про це постарався.

— Ні, Васильку, про це не будемо говорити.

Але чому, чому?

(Далі буде)

— Я там зазнала багато прикрас і понижень і не хочу знов на те саме наражатись. Колись, при нагоді, оповім... А тепер, — і, обернувшись до Лани, яка сиділа, з котом на плічці, і з цікавістю прислухалась розмові, сказала, — покажи панічів свої малюнки.

— Які там, мамочко, малюнки? — засоромилася дівчина. — Паніч ще нічим мене чини.

— Покажи, покажи, не соромся! — захопчував паніч.

БОФФАЛО, Н.И. З'їзд золочівщини

З'їзд уродженців і колишніх мешканців Золочівщини, Округу, а саме давніх повітів Вроцлав, Золочів, Камінь, Стришова, Перемішля, Радехів, відбувся в дні 3 і 4 липня у Боффало.

Округа ця, як згадав при відкритті з'їзду голова ініціативного комітету Осип Залеский, замітає тим, що видала багатьох чільних громадян, які на проломі 19 і 20 сторіч відіграли визначну роль у розвитку українського життя у всіх його ділянках. Згадав б імена деяких з перших нх як о. Марія Шашкевич, список о. Йосипа Воля, апост. візитація Лемківщини о. Ол. Малишевський, священник-проповідник о. Тарасівський, о. В. Калба, науковці - проф. феодеорі університетів д-р Стефан Смаль-Стоцький, д-р Роман Цегельський, д-р В. Вергановський, д-р Юрій Пайеко; мистці - оперний співак і меценат Олександр Мисюга, театральний артист Іван Рубачук, поет Василь Пачоский, композитор Ярослав Довгалич; з політиків і дипломатів: президент д-р Євген Петрушевич, д-р Лонгин Цегельський,

Кость Єзерський, Василь Панейко, д-р Лука Мисюга, Володимир Сингалевич, сот. С. Чучман; громадські діячі і організатори: д-р Теодор Ваньо, інж. Ю. Павличковський, а з військовиків нач. вождь УГА ген. Микола Тирнавський, нач. булав УГА ген. Віктор Курманович, генерал Гнат Степанів, хор. УСС Олена Степанів та сотні інших, що стали зі зброєю в руках на оборону Батьківщини в рядах УСС, УГА, Дивізії УНА, УПА та ОУН. Багато й неуродженців Округу перебувало тут і своєю працею покладали міцні основи під розбудову українського життя.

На з'їзді побувало мало земляків, бо, як писав у своїй привітній золочівській поет Т. Курпін: „Важко нам у світ далекий вирушати з хати, один робить, другий хворий, а третій жонатий“. Та все таки поверх півтори сотні земляків з простору між Філадельфією і Едмонтонем у Канаді прибуло до Боффало, щоб стрінувшись та згадати про далеку Батьківщину. З'їзд розпочався молитвою, що її провів о. Йосип Чайковський, по молитві сліду-

вали дві мистецькі точки: Пісня про річку землю, що її продекларувала пані Ніла Безкоровайна-Стецьків на тлі співу пісні М. Шашкевича „Шуми вітру, шуми бурини“, яку відспівали сестри Оксана Бережницька і Люба Цюлько, та репортаж-спогад про Золочів пані Лесі Лисак: „Там, де ходила наші молодість“.

Після привіт та вшанування померлих вибрано ділову президію з'їзду з п'яти осіб, представників усіх п'яти повітів: М. Хамула, П. Кобзар, Я. Чумак, З. Саган і О. Казанський. Про мінула Золочівський Округ були три доповіді: Золочівщина в давнину (праісторія) — проф. З. Саган, Рік 1918 в Золочівщині д-р В. Галан, Культурно-освітня праця в Золочівщині між двома війнами — ред. Р. Завадович, Ред. В. Гошовський зreferував справу видання пропагандної книги про Золочівщину і з'їзд прийняв план видання книги та вибрав редакційну колегію у складі: д-р В. Галан (голова), д-р С. Галамай, В. Гошовський, Р. Завадович, З. Саган і Я. Чумак з тим, що колегія може доповнитися іншими членами. На видавничий фонд зібрано в часі з'їзду 324 дол. декларовано 460 дол. З'їзд прийняв постанову, щоб по всіх скупченнях земляків повторити місцеві комітети, а головні цих комітетів створять Центральний комітет Округу і фінансову референтуру, яка займатиметься збиранням коштів на видання пропагандної книги.

По нарадах відбулася спільна фотографія учасників, а після вечора, яку розпочав молитвою місцевий

БАЛТІМОР, МД. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ УКРАЇНОК

13 червня відбулися в Балтіморі Загальні Збори 59-го Відділу Союзу Українок Америки. Збори відбулися в присутності 36-ти осіб; на них була присутня голова Централі СУА — пані Олена Лотоцька з Філадельфії.

Збори відкрила уступаюча голова мгр. Лідія Лемішка, а ними керувала Президія у складі: Олена Лотоцька — голова, Валентина Луцка — заступниця, Оксана Каліновська — секретарка, Ангеліна Талан і Анна Проценко — члени президії.

Зі звіту мгр. Лемішки можна було ствердити, що бал-

тіморський Відділ СУА проробив у діловому році досить поважну громадську, культурно-освітню і зовнішню діяльність. У звітному часі СУА відбув одинадцять засідань Управи і п'ять щорічних сходин, на яких порушувалося різні актуальні справи.

Ширші сходини були присвячені такій тематичній: сл. п. д-р Ярослав Хмилевський дав доповідь на тему: „На що хворіли і від чого вмирали наші князі“, д-р Любомир Баб'як говорив на одних сходинах про значення інспекції м'яса, ілюструючи її фільмом. 29 листопада 1964 р. сходина були присвячені 50-літтю УСС, з участю пані Ганни Дмитерко-Ратич та з багатою програмою. 21 лютого 1965 р. відзначено 80-ліття українського жіночого руху та 20-ліття „Нашого Життя“. В програмі цих сходин пані Раїса Зелінська дала доповідь — „80-ліття жіночого руху“, п-і О. Блавацька поділилася споминами про жіночий Конгрес в 1934 р. в Станіславові, а п-і мгр. Лідія Лемішка говорила про „Значення жіночого журналу — „Наше Життя“. 16 травня відбувся Літературно-мистецький вечір п-і О. Лемки Гердан-Заклинської. Балтіморський Відділ СУА опікується дитячою світлицю, яку веде п-і Галина Пісецька і яку відвідує поважне число дітей дошкільного віку.

У звітному році СУА брав участь у жіночій виставці у Вашингтоні і двічі в святкуваннях „Дня Всіх Національностей“, де в заряді наших пань була українська кухня, за що два рази українська група одержала перші нагороди і мала поважний фінансовий прихід (259 дол.). Спільно з Відділом УККА спроведжено з Філадельфії Театр у П'ятницю, який успішно поставив п'єсу — „Варяги роки“. Разом з Відділом УККА, Платом і Українською Студентською Громадою влаштовано Різдвяну Зустріч, яка пройшла дуже успішно.

Малоціновий фінансовий дохід (чистий прихід — 788 дол.), Управа СУА була спроможна зложити відповідні пожертви на дар для Іх Єміненції Кардинала Йосифа Сліпого, на будову церкви-пам'ятника в Бавард Бруку, пам'ятник О. Степанів, ФКУ.

Після звітування відбулась обширна дискусія, в якій порушувалося багато актуальних справ і в якій брало участь багато присутніх. Нову Управу СУА вибрано одногословно в такому складі: мгр. Лідія Лемішка — голова, Марія Булавка, О. Вацлавів, О. Сушко, А.

Стараннями Тав „Рідна Школа“ і Школи Українознавства в Клівленді, 13-го червня, на греко-католицькій пікніковій площі, в Пармі, відбулося щорічне Рідношкільне Святко Великого Клівленду.

Прийшло було все так, як водиться: була тисячка „з гаком“ учасників, була дуга оркестра СУМА під диригентурою проф. Р. Лесіна, бібліюною мовою кажучи — „всі були одні“... Було благословення свящ. з неба, а у гарний прибуток до рідношкільного каси. На розі пікнікового будинку висів образ-табля символічна цього рідношкільного і абсолютного святка, та їхнього вчительського збору.

Програма почалася о год. 2.30 сполудня вправими 250 уніформованих учениць і учнів із синьо-жовтими хоруговками, під такти оркестру СУМА. Вправні підготували Гріна Дубас, а вівали їх, з заступництвом, Антон Яхшиш (пані Дубас несподівано задержувалася).

Зворушливі були продукції Дитячого Сада 33-го Відділу Союзу Українок Америки, з учителькою Вірою Квіт. На платформі відкрито танцювальний зал і зв. англо-українська (до якої, на жаль, належать уже й діти новоприбулих), з учителькою Любомирою Мич-

ковською, повільним громадним скадуванням проказувала свій вірш — прощання (передвакційне) з рідною школою.

Потім оркестра СУМА дала свій концерт, а старші учениці, в народних строях, вивели музичний скетч „Сінокосяки“. (Варто було поглянути, які то завзяті робітники були: руками сіно громидили, як котрийсь граблів не стало!...).

А потім роздача свідоцтв — і все пішло у вир забав, танців, фантових лотерей і всяких інших пікнікових компонентів. „У воду впадо“ відкриття-привітання голови рідної школи — д-ра Мирослава Мичковського, й проголошуванням директором Школи Українознавства, Ма-

ріаном Дубом, церемонією відправ абсолютним. Безперечно: шкода — але не вайбильша. Головне те, що молодий народ був задоволений і щасливий. А що так воно було, на це тут же доказ: обидвоє дітей автора цих слів вибиралися на імпресу тільки з постанововою: „туди, відбуть своє і назад“. У висліді обидвоє вернулися додому разом із тінню, що „гасили світла по відбутій імпресі“.

О. Гайскай

П. С. Принаймні в „постскріпті“ згадав про пав'язи буфету і жертводавця цього буфету. Тому, що це здебільша матері, вони привикли до того, що за їхніми жертви Бог їм заплатить... Такамо — гузномовному гузнозавідачів: Василеві Камінському.

О. Г.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ВИРІШИЛА БІЛЬШІСТЬЮ 20-ОХ ДО 1-ГО ГОЛОСА ЗВІЛЬНИТИ ПЛАТНІ ФЕДЕРАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ. Зі збільшення скористали 6 1,800,000 державних працівників, між якими є і члени Конгресу ЗДА. Збільшення мало б відбутися в двох ратах: в жовтні ц. р. воно вносило б 4.5 відсотка, а в найближчому році платні збільшилися б ще не знати на який відсоток. Збільшення платень для членів Конгресу мало б об'єднувати аж від 1-го січня 1967-го року, це значить, що з нього скористали б аж члени Конгресу, які будуть вибрані в листопаді 1966. Тепер члени Конгресу діють по \$30,000 річно, нові більшість платні вносили б по \$33,400 річно. Президент пропонував збільшити платні федеральних працівників на 3 відсотки. Цьогорічне збільшення платень коштувало б державу скарбницю \$770,000,000.

Замість квітів на могилу
Д-РА БОГДАНА ПЕЛЕХОВИЧА
100.00 доларів
на Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА
складають
Д-р Володимир і Д-р Гали ВІЛЕНЬКА-ВРЕЩОНИ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що у вівторок, дня 3-го серпня 1965 року, прийнявши Найсвятішу Тайну упокоївся в Воді, на сімдесятому році життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

БОГДАН ПЕЛЕХОВИЧ
народжений у Вапні, Західній Україні.
Довголітній адвокат у Пінку і член багатьох українських Товариств і Установ.

Панахида буде відправлена в четвер і п'ятницю, 5-го і 6-го серпня о год. 7:30 веч. в похоронному закладі Мих. Капка, 2321 Вест Шікаго Авеню, Шікаго, Іллі.

Похорон відбувся в суботу, 7-го серпня 1965 р. о год. 9-й ранку з похоронною заставою до Української Католицької Катедрі св. Отця Николая в Пінку, а відтам на парохіальний цвинтар.

Горем прибиті:
ЮЛІЯ — дружина
ІВАНІНА РОБЕРТС — дочка з мужем
ІВАНІНОМ і дітьми ІВАНІНОМ, ЮЛІЄЮ, МАРКОМ і ПАВЛОМ
Д-р НЕОНІЛА ГАНВОРОНСЬКА — сестра
ЯРОСЛАВ — брат.

ЛІГА ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ ССР
(Парижський Б'юро)
зі смутком повідомляє про смерть

Д-РА ІНЖ.
Є. К. ПРИХОДЬКА
довголітнього члена Управи Ліги в США
та висловлює співчуття Родні, Президентів УНР в екзилі, ВО УНР і його Представництву в США.
УПРАВА ЛІГИ В США

Ділимося сумною вісткою з Кривими і Знайомими, що 12-го червня 1965 року упокоївся в Воді

бл. п. Оленка ЧУЧМАН
на 72-му році життя.
Покійний народився в селі Підлісся, Зах. Україна, до Шікаго прибув у 1948 році.
Покійний Оленка Чучман у глибокому смутку залишив дружину АНАСТАСІЮ, дочку ІРИНУ з мужем РОСТИСЛАВОМ МАРКЕВИЧ та 4 внуки, як різном 3-ох братів і сестру, які залишилися в Україні.
Нехай покійному Оленку Американська земля буде легка.
Горем прибиті:
дружина АНАСТАСІЯ з дітьми

ДІТРОЙТ, МІШ. УВАГА! ВІНДЗОР, ОНТ.
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ
Відділів Українського Народного Союзу
в Дітройті
повідомляє, що
ПІВРІЧНІ ЗБОРИ
— відбудуться —
В СУБОТУ, 14-го СЕРПНЯ 1965 р.
о год. 7-й ВЕЧЕРОМ
у залі **УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛУБУ**
при 2376 Groyling Ave., Hamtramck, Mich.
із слідуєчим порядком нарад:
1. Інформаційне звідування з діяльності Округного Комітету за перше півріччя;
2. Підсумок організаційної праці — **ВОЛОДИМИР ГІРНАК**, обласний організатор;
3. Слово головного передсідки УНСОЮзу **ІОСИПА ЛІСОГОРА** та вручення свідоцтв учасникам організаційно-секретарського курсу;
4. Висновок думок на союзові та загальногромадські теми.
Учасні у Зборах голов, секретарів Відділів та всіх курсантів обов'язково. Також дуже бажана участь усіх членів Управ та ширших кругів союзовців. На нарадах будуть присутні члени Головної Екзекутивної Ради УНСОЮзу, які прибудуть на „Союзний День“, що відбудеться у НЕДІЛЮ, 15-го СЕРПНЯ 1965 р. в парохіальному готелі недалеко Понтіак, Міш.
ЗА УПРАВУ:
Ярослав БАЗЮК, голова
Андрій ТРИШ, секретар

Обласного організатора
НА МІСТО І СТЕЙТ НЮ ЙОРК ТА
НОВУ АНГЛІЮ
З ВІДПОВІДНОЮ ОСВІТЮ, ГРОМАДСЬКИМ ДОСВІДОМ, ЕНЕРГІЙНОЮ І ІНІЦІАТИВНОЮ, ГОТОВОГО ВІДВУВАТИ ПОЗДКИ, ЗА ДОВРОГО ВІНАГОРОДОЮ ТА ЗВОРОТОМ КОШТІВ ДОРОЖИ, ПУКАЄ:
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
81-83 GRAND STREET
JERSEY CITY, N.J. 07303
Tel.: (201) 455-8740

НАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛУБ в НЮ ЙОРКУ
владштує з доручення
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ
в дні 4-го, 5-го і 6-го вересня 1965 р.

на кортах „СОЮЗІВКИ“
ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ
за індивідуальні першості
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ на рік 1965
і за мандрівні нагороди
УНСОЮЗУ, УПРАВИ „СОЮЗІВКИ“ та РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ“
в поодинокій грі:
ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — ОЛЬДБОВІВ ЮНАЧОК — ЮНАКІВ.
У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки) українського походження, яких Т-ва є членами УСЦАК. Зголошення до змагань приймає:
Mr. Bohdan RAK
43-21 49th Street, Long Island City, N.Y. 11104
Телефон: TW 8-7685
до 30-го серпня 1964 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не приймається, бо льовування відбувається перед змаганнями на засіданні Комісії змагань на Союзі. Змагуни чи їх Товариства подбають про замовлення нічлігів на „Союзівці“. Замовлення проситись слати вчасно на адресу:
„СОЮЗІВКА“
Ukrainian National Association Estate
KERNHONKSON, N. Y.
Спортивні Т-ва виготовлять прапорці у красках свого Т-ва у виді прямокутника (2 x 3 фут.) і передадуть їх провідним змаганням. Побідники турнірів одержать нагороди та грамоти УСЦАК-у.
Збірка всіх змагуни в суботу, 4-го вересня 1965 року у „Веселі“ — в год. 9-й ранку.

на басейні „СОЮЗІВКИ“
ПЛАВАЦЬНІ ЗМАГАННЯ
ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — ЮНАЧОК І ЮНАКІВ
за **ПЕРШОСТІ УСЦАК-у**, за мандрівну чашу **УНСОЮЗУ** у дружинному токуванні та за медалі **УНСОЮЗУ** у слідуєчих конкуренціях:
Чоловіки: 50 ярд. стилем довільним
100 ярд. стилем довільним
100 ярд. стилем грудним
4 x 50 ярд. гімці
Жінки: 12 до 16 літ 50 ярд. стилем довільним
Хлопці: 8 до 12 літ 25 ярд. стилем довільним
Жінки: 50 ярд. стилем довільним
Юначки: до 15 літ 50 ярд. стилем довільним.
Перед змаганнями відбуються показні скоки з дошки (9 фут. Спрінгборд для чоловіків та 3 фут. Спрінгборд для жінок).
До конкуренції юначок і юнаків допускається змагуни понижче 16 років.
Змагуни можуть брати участь тільки у двох індивідуальних конкуренціях.
Зголошення до змагань проситись висилати до 2-го вересня ц. р. на адресу:
Mr. Bohdan RAK
43-21 49th Street, Long Island City, N. Y. 11104
Телефон: TW 8-7685
Змагуни подбають про замовлення нічлігів на „Союзівці“ на час змагань:
„СОЮЗІВКА“
Ukrainian National Association Estate
KERNHONKSON, N. Y.
Збірка змагуни — в год. 4:00, в суботу, 4-го вересня ц. р., коло басейну.
Клубове токування буде переводитися системою — 5-3-1 у всіх конкуренціях, гімці 10-6-2.

Foreword by Clarence A. Maniling. Ukrainian short stories by Luke Luchiw. "Lymerika" by Marko Vovchok. "Little Myron" and "The Education of Myron" by Ivan Franko. "Nature" by Olena Kobylanska. "The Duel" and "On the Rock" by Michael Kotsiubynsky. "The Bad Road" and "The Terrible Night" by Modest Levitsky. "A Conversation" by Lesia Ukrainka. "Their Land" by Basil Stefanyk. "The Changeling" by Les Martovych. "A Flower of Fortune" and "Ready to Go" by Bohdan Lepky. "They Caught a Thief" by Marko Chermashyna. "Adventure of Archangel Raphael" by Yuri Klen. "Unforgettable" by Alexander Dovzhenko. "Homo Lemis" by Leonid Mosendz. "Faust" by Gregory Kosynka. "Blood" by Arkadii Lubchenko. "Petka Klyn" by Yuri Lypa. "Three Kings and A Queen" by Anatole Kurdydyt. "Dienblenphu Will Surrender Tomorrow" by Oleh Lysyak. "The Discarded Newspaper" by Ivan Kertytsky. and "The Girl From Vymytsia" by Ivan Smoley.
HARD COVER WITH A JACKET DESIGN
BY J. HNZDOVSKY
328 PAGES PRICE \$5.00
"Svoboda" Bookstore
P. O. Box 346
Jersey City, N. J. 07303

ДІТРОЙТ, МІШ.
НЕ ДІЛЯ
15-го серпня 1965
у **ПАРОХІАЛЬНОМУ ГОРОДІ**
БІЛЯ ПОНТІАК, МІШ.
(28 миль на північ від Дітройту)
ПОЧАТОК О ГОД. 1-й ПО ПОЛУДНІ
УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО МЕТРОПОЛІ ДІТРОЙТУ, ВІНДЗОРУ ТА ОКОЛИЦЬ СЕРДЕЧНО ЗАПРОШУЄ

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ
У.Н.С.

ВІНДЗОР, ОНТ. і ОКОЛИЦІ
У програмі:
Іосип ЛІСОГІР
ГОЛ. ПРЕДСІДНИК УНС — ПРОМОВА
Маруся БЕК
РАДНА м. ДІТРОЙТУ — СЛОВО ДО ГРОМАДЯНСТВА
ХЛОП'ЯЧИН ХОР „ВОІН“ — дир. К. ЦЕПЕНДА
ОРКЕСТРА „ВЕРХОВИНА“
Розваги — Лотерія — Буфет
КОМІТЕТ.

Д-р ЯРОСЛАВ Н. ГРУШКЕВИЧ

(В першу річницю смерті)

23-го липня минул рік, як у місті Станіславів (Івано-Франківському) в патріархальному віці 91 року помер сеньйор українських лікарів, довгий час єдиний український окуліст Галичини — доктор Ярослав Константинович Грушкевич.

Хто з буйних жителів Станіславова й околиць не пригадає непомітної (з уваги на низький ріст і аскетичне самоопанування), а проте такої замітної фігури доктора? «Він і сам як те око в голові, що його нам береже — лікує» — казали люди. І в цьому погоджувалися всі: українці й поляки, жиди й німці. Хто мав справу з очима — ішов до д-ра Грушкевича.

Писати про життя покійного, значить відтворювати кусок історії українського відродження в Галичині.

Наша док прагнень, священичого роду, що сагає 16-го сторіччя (чи й далі), покійний був гордий з того, що один із його прапрадідів, парох Висоцька, на Бойківщині, о. Василь Грушкевич, був польським королем змушений зрештє уряд парохів за те, що рішуче відмовився виставляти метрики в іншіх, як українська мова.

Плудити про такий родинний ліній знесоного національного обличчя і твердого хребта, батько покійного, гімназійний професор, Теофіл Грушкевич, зводив завзяті бої з тодішніми москвофілами (як адвокат Дуликевич). У висліді тих боїв, ведених одночасно і проти польської адміністрації Галичини — професор Теофіл став „переміщеною особою“, яку кидали з місця на місце.

Поміж цієї долі відчув на собі й покійний д-р Ярослав Грушкевич — від найраніших днів свого життя. Народжений 26 вересня 1873-го року в Дрогобичі, шість років свого дитинства перебував з батьками в Кракові. Народну школу й сім гімназійних класів закінчив в Коломиї, а восьмий клас й матуру (1891 р.) — в Академічній гімназії у Львові.

Тому, що на Львівському Університеті в той час не було ще відділу медицини, а на студії у Кракові не було фондів, вписався на факультет природничих (біологічних) наук у Львові. Тут за-

привітався з пізнішим нашим науковцем, д-ром Іваном Раковським; який потім одружився з сестрою покійного — Софією. Коли 1894-го року у Львові відкрили медичний факультет, Ярослав — не кидаючи біології — вступив, відразу на другий рік медицини. 30-го березня 1897-го року, як перший студент, здавав перед широкою аудиторією перше „пророзум“ (очевидно, як і матуру, раніше — все з відзначенням). Року 1900 одержав одночасно дипломи закінчення філософського й медичного факультетів. У вільному часі (якщо студії на двоох факультетах лишають студентів вільний час...) головував у студентському товаристві „Ватра“.

Зацікавлення окулістикою вже під час студій зводило Ярослава з д-ром Балабаном, у якого працював як асистент. Після закінчення студій для поглиблення окулістичного знання й досвіду, що один із його прапрадідів, парох Висоцька, на Бойківщині, о. Василь Грушкевич, був польським королем змушений зрештє уряд парохів за те, що рішуче відмовився виставляти метрики в іншіх, як українська мова.

Де — з усім цим — знаходив час на довготривале навчання гігієни в українській чоловічій гімназії, головування в місцевому Українському Гігієнічному Товаристві, в „Соколі“, на працю в управі „Бесіди“, „Вазару“ й інших установах, на відвідування всіх національно-громадських зборів та імпрез — це тайна, яку покійний забрав з собою на той світ.

Після закінчення другої світової війни працював у місцевих лікарнях і в Обласному Відділі Здоров'я. Від 1956-го р. з уваги на завантажений хронічний артритизм, приймав пацієнтів уже тільки в хаті, з якої не був спроможний вийти.

А в останні роки, перебуваючи декілька поважних операцій, міг тільки з допомогою мильнич ходити по кімнаті. Не зважаючи на всі недомогання, майже до останніх днів життя ніс допомогу нещастливим. А дітям за океан писав — наказував: „Пам'ятайте, щоб ваші діти знали добре рідну мову!“

Залишив у глибокому смутку стареньку дружину, синів — інженера Тараса й доктора Миколу, та п'ятеро внуків.

Про похорони люди з краю писали: „...Було багато віників від своїх і від лікарів з лікарень, а квітів так дуже багато. Було сила народу, похорон був християнський — так, як лиш тепер можна...“

Коли в двадцять років в Станіславівську землю складали моці іншого лікаря — громадянина, д-ра Володимира Яновича, промовець сказав: „То був лікар, що лікував не тільки наші фізичні — але теж і наші громадські й народні бої й недомогання“.

В випадку д-ра Ярослава К. Грушкевича треба сказати: то був лікар, який боров не тільки про наш фізичний, але теж і про духовний, здоровий зір громади... Під таким моттом жив — грудився покійний доктор Ярослав Константинович Грушкевич і в такому сенсі життя про нього вічна пам'ять!

О. Гайський

В КНИГІ „СВОБОДА“ можна знайти

Лесь ХРАПЛИВА:

Ростикова Назка

Ціна — \$1.50

Замовлення просимо слати:

СВОВОДА

ВІДЕНЬ, АВСТРІЯ

ПОХОРОНИ о. РОМУАЛЬДА НАКЛОВИЧА

всесвітньої війни, на яку дістав покликання. Ось прощання з родиною й завіщання двом синам:

...Будь характерний, йди все правдою дорогою правди — хочби прийшлося не раз і потерпіти. Люби Україну й не покидай її ніколи, бо не знаєш би я спокою на тамтін світі...
Так лише людина, мати якої — родолюбна вірменка — говорила тільки по-польськи!

В рр. 1917-18 провадить трагичний відвід у Перемішлі й під Перемішлем у гарнізонному шпиталі, та декілька місяців керує очним відділом резервового шпиталю в Ярославі.

З війни вертається з австрійським золотим хрестом заслуги. Після розпаду Австро-Угорської монархії працює в українському військово-шпиталі. При вул. Липовій у Станіславові (тепер „вул. Шевченка“) відкриває приватну канцелярію, в якій працює до кінця свого довгого трудоволюбного життя.

Бувши сам признаючо величезною в царині окулістики, адержував увесь час контакт з окулістичними славними Відня, куди у випадку важких операцій, що вимагали окремих хірургічних заходів — вислав своїх пацієнтів з різних сторін краю. Багато часу присвячував на безплатне лікування вдів і сиріт.

Працював над українською термінологією анатомії ока, був співробітником Української Загальної Енциклопедії. Як бібліофіл збирав — екуповував до своєї бібліотеки книжки й багато читав.

Де — з усім цим — знаходив час на довготривале навчання гігієни в українській чоловічій гімназії, головування в місцевому Українському Гігієнічному Товаристві, в „Соколі“, на працю в управі „Бесіди“, „Вазару“ й інших установах, на відвідування всіх національно-громадських зборів та імпрез — це тайна, яку покійний забрав з собою на той світ.

Після закінчення другої світової війни працював у місцевих лікарнях і в Обласному Відділі Здоров'я. Від 1956-го р. з уваги на завантажений хронічний артритизм, приймав пацієнтів уже тільки в хаті, з якої не був спроможний вийти.

А в останні роки, перебуваючи декілька поважних операцій, міг тільки з допомогою мильнич ходити по кімнаті. Не зважаючи на всі недомогання, майже до останніх днів життя ніс допомогу нещастливим. А дітям за океан писав — наказував: „Пам'ятайте, щоб ваші діти знали добре рідну мову!“

Залишив у глибокому смутку стареньку дружину, синів — інженера Тараса й доктора Миколу, та п'ятеро внуків.

Про похорони люди з краю писали: „...Було багато віників від своїх і від лікарів з лікарень, а квітів так дуже багато. Було сила народу, похорон був християнський — так, як лиш тепер можна...“

Коли в двадцять років в Станіславівську землю складали моці іншого лікаря — громадянина, д-ра Володимира Яновича, промовець сказав: „То був лікар, що лікував не тільки наші фізичні — але теж і наші громадські й народні бої й недомогання“.

В випадку д-ра Ярослава К. Грушкевича треба сказати: то був лікар, який боров не тільки про наш фізичний, але теж і про духовний, здоровий зір громади... Під таким моттом жив — грудився покійний доктор Ярослав Константинович Грушкевич і в такому сенсі життя про нього вічна пам'ять!

О. Гайський

В КНИГІ „СВОБОДА“ можна знайти

Лесь ХРАПЛИВА:

Ростикова Назка

Ціна — \$1.50

2-го липня помер у Відні у віці понад 91-го року о. Ромуальд Наклович. Був віряном, найстаршим українським католицьким священиком по цей бик залізної заслони. Трудові й особистіх трагедій було життя покійника.

Народжений в родині о. Івана і Павліни з Реваковиць, він за прикладом свого батька вибрав священний стан.

А стан цей заслужив на Божий і національний ниві нашого народу. Бо в тих часах коли пок. о. Наклович починав свою працю на Божий і національний ниві нашого народу. Бо в тих часах коли пок. о. Наклович починав свою працю на Божий і національний ниві нашого народу.

Одержавши срейський священства з рук Преосв. Владика К. Чеховича у 1909 році він відразу з повним залом віддав свій душпастирський праці: наперерв у Соколі, згодом у Швірці, а зрешті у Довгомоєстських, де пробував понад 20 років, аж до другої світової війни, у Переміській епархії. Сюди, де приходилося покійникові працювати, відновлював він церкви, влаштував місії, як знаменитий проповідник сам часто брав участь у місіях в інших парохіях.

Промовляв він також часто і на різних зібраннях національно-громадсько — політичного характеру, бо і в тій діяльності був він діяльний: закладав читальні „Просвіти“, кооперативи, кружки „Сільського Господаря“, які дуже часто і сам очолював. На тому секторі діяльності він був знаний як гарячий український патріот. За своєю громадсько-політичною діяльністю називали його поляки „ксендз-гайдамака“ і він часто, був арештований польськими властями.

У срейській похороні, до яких під проводом о. Ваврика станули о. Д. Ковалюк, І. Дашковський, д-р В. Сюттик, І. Солтисевич та А. Гавкалюк.

В часі Служб Божих та похоронів, співав хор при церкві св. Варвари під упр. проф. А. Гнатисина.

Після похоронів у церкві та „останнього ціловання“ тіло покійника перевезено до родинної гробниці, недалеко від головної церкви цвинтаря. Там відправлено паханду і тіло покійного опущено в могилу на добре заслужений вічний спочинок.

В похороні взяло участь понад 50 осіб. Всі вони приїшли, щоб віддати останню прислугу людині, яка втілювала симпатію й пошану української колонії у Відні, і якої висока постать о. Накловича із довгою, білою, патріархальною бородою на довго залишиться в пам'яті.

Теодор Данилів.

КЛІВЛЕНД, ОГАІО

НОВА УКРАЇНСКА КРЕДИТОВА СПІЛКА „ОСНОВА“

В червні минулого року почала свою діяльність нова кооперативна під назвою Українська Кредитова Спілка „Основа“ в Клівленді. 17-го липня відбула вона інформаційні сесії своїх членів, на яких звітувала Управа про стан кредитів після першого року діяльності.

Зі звіту виходить, що перший рік діяльності показав цілковиту доцільність та життєздатність цієї кредитової кооперативи. Доказом цього є цифрові дані, зібрані по день 30-го червня ц. р. За перший рік діяльності придано понад 300 членів, які зложили на ощадності 165.131 дол. За той час видано позичок на суму 160.633 дол. Після покриття всіх витрат та про потребу в приписаній сумі на запасний фонд, могла „Основа“ виплатити членам 4,5% дивіденди за їх ощадності.

Слід підкреслити, що кредитів „Основа“, хоч існує один рік, виплатила членам за зложені в неї ощадності вищий відсоток, ніж всі інші на цьому терені існуючі кредитові установи. Цей факт свідчить наглядно, що провід кредитів „Основа“ веде ощадну господарку та руководиться добрим загальним, а не своїм особистим.

владі арештували і ледви після 10-років вдалося йому, завдяки інтервенції бл. канцлера Фіглія і інших високих австр. достойників, добитись звільнення його синів із концтаборів.

І от 2-го липня 1965 приїшов кінець довгому й трудовому життю о. Р. Накловича. О год. 3-й пол. на руках свого сина Юліана тихо закінчив він свою життєву мандрівку. Того ж дня ввечері у домі покійника о. Тарас Прокопів ЧСВВ відправив паханду за спочившим душою.

В суботу 3-го липня тіло покійника перевезено до каплиці на Головному цвинтарі Відня. В середу 7-го липня у вівторок ввечері вірними церкви св. Варвари у Відні був відправлений о год. 18.00 Парастас та почалися священні похорони, які відправив о. проф. д-р М. Ваврик, генеральний консультор ЧСВВ, в асисті о. о. д-ра В. Сюттика та Олександра Гавкалюка ЧСВВ.

В четвер 8-го липня тіло покійника перевезено з каплиці до церкви д-ра Карла Люгера на головному цвинтарі Відня. Там о год. 9-й ранку відправлено заупокойну Службу Божу. Під проводом о. рад. М. Ваврик в асисті о. о. соти. Д. Ковалюка, пароху Грацу, й І. Дашковського, пароху Зальцбурга, Після Служби Божої о. рад. Ваврик виголосив проповідь підкреслюючи в ній заслуги покійника як срея, батька родини, й громадянина. „Більш як півсторіччя о. радник — покійний срей Ромуальд сповняв бездоганно свій високий уряд і в тому часі не сотки, не тисячі, а десятки тисяч його парохіян знаходили в нього пораду, потіху і підтримку у всіх їх життєвих клопотах, трудностях, й нещастях“.

Після Служби Божої зачалися срейські похорони, до яких під проводом о. Ваврика станули о. Д. Ковалюк, І. Дашковський, д-р В. Сюттик, І. Солтисевич та А. Гавкалюк.

В часі Служб Божих та похоронів, співав хор при церкві св. Варвари під упр. проф. А. Гнатисина.

Після похоронів у церкві та „останнього ціловання“ тіло покійника перевезено до родинної гробниці, недалеко від головної церкви цвинтаря. Там відправлено паханду і тіло покійного опущено в могилу на добре заслужений вічний спочинок.

В похороні взяло участь понад 50 осіб. Всі вони приїшли, щоб віддати останню прислугу людині, яка втілювала симпатію й пошану української колонії у Відні, і якої висока постать о. Накловича із довгою, білою, патріархальною бородою на довго залишиться в пам'яті.

Теодор Данилів.

ГАНТЕР, Н.І.

ЦІКАВИЙ ПОМИСЛ

Досі ми чули тільки про імпрези для дорослих на різних вакаційних оселях. А ось п-і Леся Храплива мала цікавий помисл улаштувати в Гантері на Кобзарівці, імпрезу для дітей, що відпочивають разом з батьками в різних оселях цієї української частини мальовничих кетсильських гір.

Діти виступали по полудні, о год. 4-й, щоб не перешкоджати вечірнім розвагам дорослих, а всі імпреза важлива тим, що не тільки дітям дано нагоду зібратись і виступити, але вона послужила для ширення української дитячої книжки.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павлика Куліша „Турова Круча“. Далі Тоска Келіш заграла на фортепіані, а потім пішли декламації дитячих віршів різних авторів. Декламували: Юрко Вижницький, Андрій Козак, Катруся Богачевська, Марія Федина, Андрійко Голіньський, Михась Стоцько і Ліда Бойко. Остання трійка ще гарно відповідала кілька пісень. Особливо добре співали хор з оселі „Нова Воротка“, що є перед Гантері. Там зібралось разом 26 дітей, які під керівництвом п-і Ткач ввечері співали разом і так створили мініатюрний дитячий хор.

Діти співали, декламували, оповідали казки, грали на фортепіані. Аня Никіфорова проказала віршички „Дві книжки“, а її старша сестра Христя вміло розповіла казочку Павли